

**Christen
Unie**

SGP

**Tijd voor visie en
daadkracht!**

Voorwoord: een samenleving met toekomst

Nog steeds voelen we de gevolgen van de coronacrisis. Veel inwoners ervaren nog dagelijks de fysieke impact van COVID-19. Economisch zijn er grote klappen gevallen en de maatregelen hebben bij jong en oud sociale en psychologische sporen achtergelaten. De polarisatie is toegenomen. We konden elkaar niet ontmoeten en elkaars mening nuanceren.

In Enkhuizen is er teleurstelling in de samenleving en in de overheid. Mensen voelen zich niet begrepen, niet gezien en soms zelfs helemaal klem gezet. ChristenUnie-SGP is zich van deze dingen bewust en ziet dat de manier waarop we met elkaar de samenleving vorm geven ter discussie staat. Gelukkig hebben we ook gezien dat als het erop aankomt we in Enkhuizen oog voor elkaar hebben. Dat we in staat zijn om elkaar op creatieve manieren te vinden en elkaar te helpen.

Wij zijn ervan overtuigd dat het meer dan ooit belangrijk is om te geloven in en te werken aan een stad waar het niet meer gaat om 'ik' maar steeds meer om 'wij'. Daarom gaan wij met dit programma, waarin wij problemen benaderen met **visie en daadkracht**, de verkiezingen in.

Bij het zoeken naar antwoorden op de uitdagingen van deze tijd laten wij ons als christelijke partij leiden door de Bijbel. In de Bijbel gaat het ook over mensen, over samenleven en over de overheid. De Bijbel heeft een bevrijdende boodschap die hoop geeft. Wij geloven daarom dat christelijke uitgangspunten in de politiek relevant zijn voor Enkhuizen.

De politici van ChristenUnie-SGP maken deel uit van een beweging van maatschappelijk betrokken christenen die op tal van plekken in de samenleving hun geloof een stem geven. Die bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen en te werken voor een betere samenleving.

Wij beseffen heel goed dat de overheid niet alle vraagstukken gaat oplossen. De samenleving is niet maakbaar. Maar de overheid is er volgens ChristenUnie-SGP wel om het zwakke te beschermen en het sterke te reguleren. ChristenUnie-SGP heeft dus een sterk en uniek antwoord op vragen over 'links of rechts' en over de rol van de overheid.

De gemeente, dat zijn we samen

ChristenUnie-SGP wil dat inwoners van onze gemeente zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en - samen met anderen en de overheid - de zorg voor de samenleving oppakken. Samen zoeken hoe we de kracht van de samenleving kunnen aanspreken om te werken aan gerechtigheid.

De gemeente moet op haar beurt dan wel open staan voor initiatieven van inwoners, maar ook voor initiatieven van instellingen, verenigingen, bedrijven en kerken. Vooral als die het algemeen belang op het oog hebben. Hierbij past een overheid die meedenkt, participeert, drempels verlaagt en faciliteert. Als inwoners meer verantwoordelijkheid nemen, vraagt dat om minder regels van de gemeente, om minder administratieve lasten en bureaucratie. Kortom, om een college en raad die durven los te laten.

Van christenen voor alle mensen

ChristenUnie-SGP is een combinatie van twee landelijke, christelijke netwerkpartijen. Dat biedt stabiliteit. Onze lokale standpunten zijn gebaseerd op onze christelijke uitgangspunten. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor Enkhuizen en Oosterdijk. Tegelijk biedt het feit dat ChristenUnie-SGP actief is op alle niveaus van het openbaar bestuur uitstekende mogelijkheden om af te stemmen en om lokale zaken provinciaal of landelijk aan de orde te stellen (en andersom).

ChristenUnie-SGP is een partij *van christenen voor alle mensen*, dus ook voor u. Doe met ons mee!

Inhoudsopgave

Voorwoord: een samenleving met toekomst.....	2
Inhoudsopgave	3
1. Kernwaarden	5
1.1 Een christelijk kompas.....	5
1.2 Christelijke wortels.....	5
1.3 De zondag als rustdag	5
1.4 Richtsnoer voor subsidiebeleid	6
1.5 Begraafrechten/begraafplaatsen	6
1.6 Statushouders en integratie.....	6
1.7 Ruimte voor verschil.....	6
2. Geen SED-herindeling: een nieuw idee voor de toekomst van West-Friesland.....	7
2.1 Waarom niets doen geen optie is	7
2.2 Een alternatieve toekomst voor West-Friesland.....	7
2.3 Naar een West-Friesland met 5 gemeenten	8
2.4 De drie nieuwe gemeenten nader bekeken.....	9
2.5 Meer invloed voor de inwoners van de (voormalige) gemeenten.....	9
2.6 Nu of nooit.....	9
3. Het bestuur in verbinding met de samenleving	10
3.1 Besturen mét de samenleving.....	10
3.2 Er zijn voor de hele samenleving.....	10
3.3 Integriteit.....	10
4. Veiligheid	11
4.1 Sociale samenhang en veiligheid.....	11
4.2 Preventie	11
4.3 Politie.....	11
4.4 Boa's	12
4.5 Brandweer en ambulancezorg	12
5. Verkeer en vervoer	13
5.1 Veilig verkeer	13
5.2 Integraal verkeersplan.....	13
5.3 Pakketbezorgers	13
5.4 Deelauto's.....	13
6. Economie, werk en inkomen	14
6.1 Economie niet als doel maar als middel.....	14
6.2 Ondernemers & maatschappelijke inzet.....	14
6.3 Agrarische sector & zaadsector	14

6.4 Zorg voor ondernemers.....	15
6.5 Werk en inkomen	15
7. Welzijn en zorg	16
7.1 Armoede en minimabeleid.....	16
7.2 Gezinnen.....	16
7.3 Welzijnswerk, jeugd- en jongerenwerk.....	16
7.4 Jeugdhulp	17
7.5 Personen met verward gedrag.....	17
7.6 Wmo	18
7.7 Vrijwilligers en mantelzorgers	18
7.8 Opvangvoorzieningen.....	18
7.9 Volksgezondheid en verslaving	19
8. Onderwijs.....	20
8.1 Goed onderwijs en goede huisvesting	20
8.2 IKC in de binnenstad.....	20
8.3 Thuiszitters	20
8.4 Leerlingenvervoer.....	21
8.5 Onderwijs en zorg.....	21
9. Sport en cultuur	22
9.1 Sporten en bewegen	22
9.2 Cultuur.....	22
9.3 Archeologie en erfgoed	22
10. Openbare ruimte en milieu	23
10.1 Beheer van openbare ruimte	23
10.2 Hondenpoep en zwerfafval	23
10.3 Openbaar groen / natuur	23
10.4 Afvalinzameling	23
11. Haalbare en betaalbare duurzaamheid	24
11.1 Verduurzaming.....	24
11.2 Duurzaamheidsinitiatieven	24
11.3 Regionale Energie Strategie (RES)	24
11.4 Opwekking van duurzame energie.....	25
12. Wonen en ruimtelijke ordening.....	26
12.1 Ruimtelijke ordening	26
12.2 Klimaatadaptatie	26
12.3 Toekomstbestendig waterbeheer	26
12.4 Volkshuisvesting.....	27

1. Kernwaarden

1.1 Een christelijk kompas

Het christelijke geloof is betekenisvol en biedt een hoopvolle toekomst. Het biedt een moreel fundament voor het leven van mensen en voor de politiek.

Liefde is het centrale thema van het christelijk geloof. God vraagt ons Hem lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf. Een leven volgens christelijke normen en waarden wil God zegenen. Dat heeft het verleden vaak bewezen. Zo te leven is goed voor de gehele samenleving. Tegelijkertijd komt in zo'n samenleving ieder mens tot zijn recht.

Het christelijk geloof biedt heldere richtlijnen voor het maatschappelijke leven. In de Bijbel kunnen we lezen hoe God wil dat wij ons gedragen ten opzichte van Hem en ten opzichte van onze medemensen. ChristenUnie-SGP vindt een respectvolle omgang met elkaar daarom erg belangrijk.

Concreet:

- ChristenUnie-SGP staat voor trouw en duurzame relaties. Prostitutie is het tegenovergestelde van respectvol omgaan met elkaar. Daarom willen we geen bordelen en seksinrichtingen binnen onze gemeentegrenzen.
- Op de exploitanten na wordt niemand beter van casino's en gokhallen. Het welzijn van onze inwoners weegt zwaarder dan diversiteit van zulke gelegenheden. Daarom willen wij casino's en gokhallen weren uit onze stad.
- Het draagt bij aan gezondheid, leefbaarheid en woonplezier wanneer de horeca tijdig sluit. Het streven is sluiting om middernacht. Horeca-eigenaren hebben de vrijheid eerder te sluiten.
- Geen aanstootgevende reclame.

1.2 Christelijke wortels

ChristenUnie-SGP staat voor een overheid die het welzijn van burgers vanuit christelijke waarden en normen wil dienen. Godsdienstvrijheid en gewetensvrijheid zijn belangrijke waarden. Toch betekenen ze niet dat alle godsdiensten zich op dezelfde manier in de openbare ruimte kunnen uiten. De Nederlandse geschiedenis en cultuur zijn immers gestempeld door het christendom.

Concreet:

- De gemeente betreft kerkgenootschappen bij maatschappelijke vraagstukken.
- Er worden geen gebedsoproepen vanaf moskeeën gedaan.

1.3 De zondag als rustdag

Juist in deze tijd van overvolle agenda's, burn-outs en leegte is het inbouwen van een moment van rust en reflectie, en tijd voor elkaar van groot belang. Vanuit maatschappelijk oogpunt is het daarom belangrijk om wekelijks een rustdag te hebben. Daardoor nemen ons welzijn en onze gezondheid toe. Het lokale economische leven en een sociale arbeidsmarkt kan niet zonder rust op zijn tijd.

God heeft in Zijn wijsheid een rustdag aan de mens gegeven. Die rustdag is bedoeld om God en elkaar te dienen. De zondag is in de christelijke traditie de rustdag. Daarom is ChristenUnie-SGP principieel tegen (sport)evenementen en winkelopstelling op zondag. Het is een overheidstaak te zorgen voor de randvoorwaarden van de zondagsrust, zodat de burger de zondag als een dag van afzondering kan gebruiken.

Concreet:

- Het is voor ChristenUnie-SGP belangrijk dat de zondag een rustmoment is in de week.
- We streven naar minder zondagsopenstelling van winkels.
- Winkeliers mogen niet gedwongen worden om hun winkel op zondag te openen. De gemeente moet dit garanderen en bewaken.
- Bescherming van (kleine) winkeliers en werknemers die in de problemen komen door winkelopstelling op zondag.

1.4 Richtsnoer voor subsidiebeleid

Onze partij is tegenstander van het besteden van overheidsgeld aan zaken die haaks staan op de Bijbelse boodschap.

Concreet:

- Doelstellingen en activiteiten van subsidieontvangers mogen niet in strijd zijn met de Bijbel.
- Ook organisaties met een levensbeschouwelijke identiteit komen in aanmerking voor gemeentelijke subsidies.
- Wij zijn geen voorstander van gesubsidieerde zondagssport.

1.5 Begraafrechten/begraafplaatsen

ChristenUnie-SGP is principieel voor begraven. Het gemeentebestuur zorgt voor voldoende en gepaste gelegenheid om te begraven.

Concreet:

- Tarieven voor de begraafrechten houdt de gemeente betaalbaar, zodat iedereen grafrechten kan kopen.
- Algemene begraafplaatsen worden goed onderhouden. De dienstverlening vanuit de gemeente rondom begrafenissen blijft op niveau.

1.6 Statushouders en integratie

De instroom van vluchtelingen stelt de gemeente voor uitdagingen. De Bijbel geeft ons opdracht om gastvrij te zijn voor vluchtelingen en mensen in nood. De opvang van statushouders moet tegelijk in balans zijn met de belangen van de eigen bevolking. Er wordt gezorgd voor plek voor statushouders en er wordt een beroep gedaan op de samenleving. We zijn ons er van bewust dat het draagvlak hiervoor soms kwetsbaar is. Toch vindt ChristenUnie-SGP de manier waarop we in Enkhuizen met vluchtelingen omgaan, een vraagstuk van de hele samenleving.

Integratie is geen keuze maar een morele verplichting. Daarom willen we dat nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving. Dat begint met de taal leren, maar ook dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij. ChristenUnie-SGP pleit allereerst voor gespreide, kleinschalige opvang van vluchtelingen. Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) verdienen bijzondere aandacht. Veel van hen raken in de problemen en maken een opleiding niet af. Plaatselijke kerken kunnen hun steentje bijdragen in het omzien naar deze nieuwe inwoners. Vrijwilligers kunnen helpen met werk, school en vrijetijdsbesteding.

Concreet:

- We tonen christelijke barmhartigheid voor vluchtelingen en statushouders.
- De opvang van statushouders past bij de aard en schaal van de gemeenschap.
- Het maatschappelijk middenveld (buiten de overheid) speelt een belangrijke rol bij de opvang van statushouders.
- Statushouders krijgen een zinvolle dagbesteding.
- Er wordt snel werk gemaakt van integratie en onderwijs aan hun kinderen.

1.7 Ruimte voor verschil

God heeft alle mensen uniek geschapen. Ieder leven is daarom intrinsiek waardevol. Daar staat ChristenUnie-SGP altijd voor. ChristenUnie-SGP blijft pleiten voor ruimte om de eigen visie uit te dragen en vraagt daarom ruimte voor verschil.

Concreet:

- De gemeente dwingt niemand om tegen het eigen geweten in te handelen.
- Een discussie is een mogelijkheid om kennis te nemen van elkaars standpunten en van elkaar te leren. Discriminatie is een zware aanklacht. Het is een aantijging die niet zomaar mag worden gebruikt wanneer mensen alleen verschillende opvattingen hebben.

2. Geen SED-herindeling: een nieuw idee voor de toekomst van West-Friesland

2.1 Waarom niets doen geen optie is

Bij het opstellen van dit verkiezingsprogramma, eind 2021, is het 10 jaar geleden dat er in de bestuurlijke regio West-Friesland voor het laatst een herindeling heeft plaatsgevonden. Op 1 januari 2011 fuseerden namelijk de voormalige gemeenten Andijk en Wervershoof met de gemeente Medemblik. Het resultaat was een West-Friesland met 7 gemeenten, waaronder Enkhuizen.

De tijd heeft de afgelopen 10 jaar niet stilgestaan. Er is veel op gemeenten af gekomen, bijvoorbeeld via de decentralisatie van het sociaal domein in 2015: jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen werden als taken overgedragen aan de gemeente. Het werd in toenemende mate lastig voor kleine(re) gemeenten om zelfstandig te blijven opereren. Veel gemeenten zijn intensiever met elkaar gaan samenwerken, hetzij in mindere of meerdere mate. Voor Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland geldt het laatste.

We hebben als Enkhuizen ingestemd om de ambtelijke organisaties te laten fuseren waardoor de SED-organisatie ontstond. In dat proces zijn er veel fouten gemaakt. Zo is er bij een fusie een opstartfase waar er zeker in het begin meer geld nodig is, maar er is toen juist minder geld uitgetrokken. Een soepele start kwam er niet en ook nu nog kampt de SED met veel problemen.

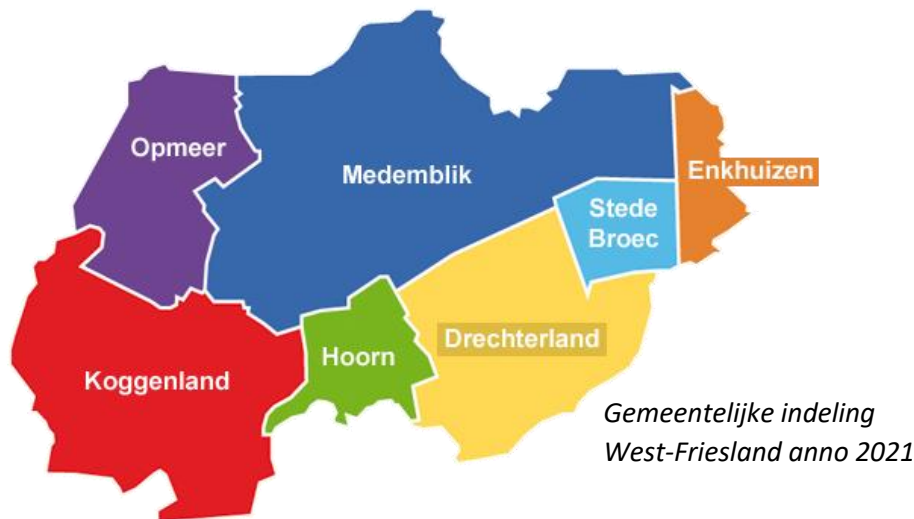
ChristenUnie-SGP is tegen een herindeling van de SED, waarbij de drie gemeenten opgaan in één gemeente. Zo'n heringedeelde gemeente wordt veel te uitgestrekt en onlogisch groot, de binding tussen de burger en het bestuur zal er onder te lijden hebben. De realiteit is echter dat, wanneer er niets gedaan wordt de komende jaren, dit vroeg of laat wel zal gebeuren. Tien jaar geleden, in 2011, waren Andijk en Wervershoof niet meer in de positie om zelfstandig te blijven. Het is moeilijk denkbaar dat over tien jaar na dit schrijven, in 2031, Enkhuizen dat wel zal zijn gezien de reeds gemaakte keuze om de ambtelijke organisatie te laten opgaan in de SED.

De olifant in de kamer negeren (zoals het Engelse spreekwoord luidt) getuigd niet van visie, evenmin van daadkracht. Dit scenario komt op ons af, maar het is nog niet te laat om het af te wenden. Vasthouden aan het idee dat alles kan blijven zoals het nu is, is daarbij echter geen realistische benadering. Er zal iets moeten veranderen, ChristenUnie-SGP heeft daarvoor een nieuw idee.

2.2 Een alternatieve toekomst voor West-Friesland

Het is inmiddels duidelijk, er moet wat gebeuren. ChristenUnie-SGP wil van de nood een deugd maken. Dit is het moment voor West-Friesland om de regie in eigen hand te nemen, om een situatie te creëren waarmee de burger het beste af is. Dan gaat het niet meer alleen om Enkhuizen, of de SED-gemeenten, maar ook over andere gemeenten. De herindeling van 2011 kwam zojuist al ter sprake, een zeer uitgestrekte gemeente Medemblik is ontstaan met 18 kernen en bijna net zoveel buurtschappen. Meerdere obstakels verhinderden dat er in 2011 een andere uitkomst mogelijk was. Een gemeente als Andijk had geen andere keus, het moest herindelen en kwam bij Medemblik.

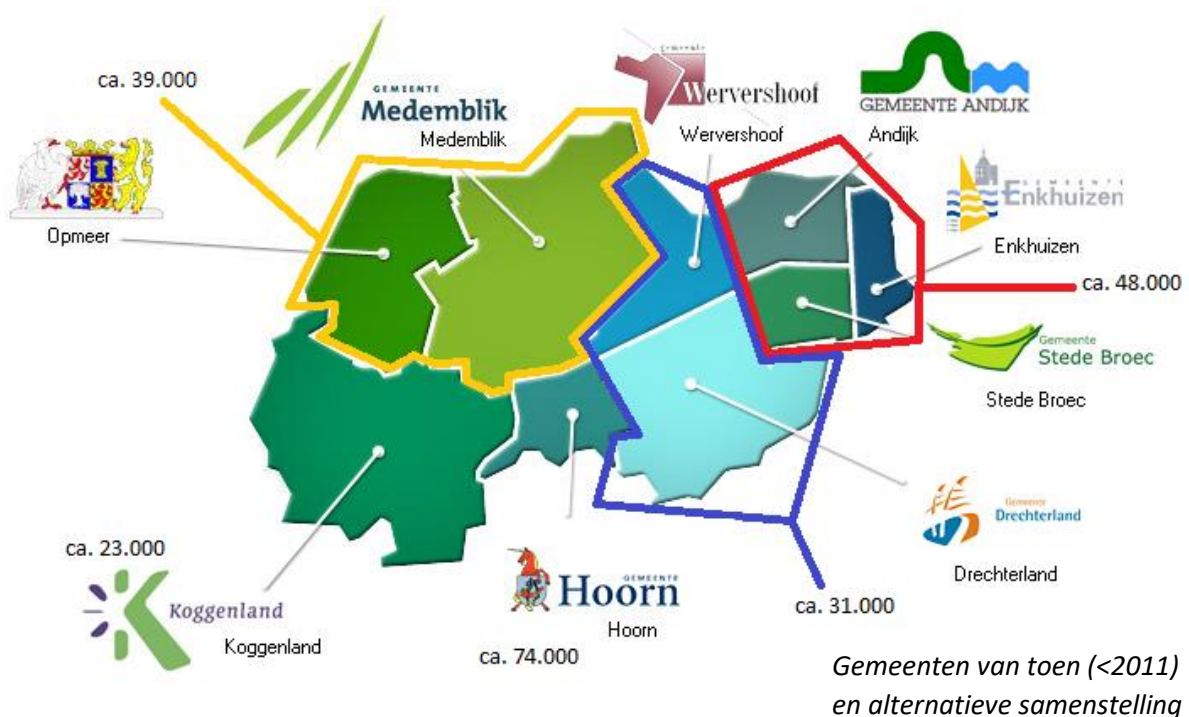
Nu, in 2021, is de gemeente Opmeer met een ca. 12.000 inwoners nog zelfstandig, hoelang kan dat blijven? Hoe ondenkbaar is het dat in 2031 Opmeer bij Medemblik gevoegd zal worden/moeten? Het onlogisch grote Medemblik strekt dan uit tot de hele noordzijde van de bestuurlijke regio West-Friesland. ChristenUnie-SGP ziet een mogelijkheid om voor heel West-Friesland een betere uitkomst te krijgen. Dat kan door de gedachte los te laten dat gedane zaken geen keer kunnen nemen. De herindeling van 2011 is dan geen eindpunt, maar een startpunt. West-Friesland zal lef moeten tonen, maar daar mag de burger toch op rekenen?

2.3 Naar een West-Friesland met 5 gemeenten

Inwoners zijn er bij gebaat wanneer hun gemeente een logische samenstelling heeft. Het nieuwe idee van ChristenUnie-SGP is met die gedachte gaan kijken naar de kaart van West-Friesland. Als de vorm van de huidige gemeente Medemblik geen onveranderlijke factor is (het wijzigen en aanpassen van gemeenten in Nederland is meermaals gebeurd), dan kunnen logische verbanden worden getekend. Belangrijk daarbij om te bedenken: het idee, dit plan, is een totaalplan. Vergelijk het met een stoel met stevige poten, als er één poot onderuit gehaald wordt, valt te stoel om. Kortgezegd: het plan kan alleen slagen wanneer de betrokken gemeenten in West-Friesland allemaal medewerking verlenen, in het bijzonder Medemblik. Dan sta je sterk als regio en kun je bij de Provincie Noord-Holland met overtuiging laten zien dat ze met vertrouwen dit plan kunnen steunen.

In onderstaande kaart is het nieuwe idee ingetekend met toegevoegd de huidige inwoneraantallen die er per (nieuwe) gemeente zijn. De kaart laat daarbij de gemeenten zien voorafgaand aan de herindeling van Medemblik in 2011. De gemeente Koggenland en Hoorn wijzigen niet, beide zijn in staat om in de huidige vorm de toekomst tegemoet te treden. De samenwerking in West-Friesland wint in dit plan, daar het met 5 gemeenten over het algemeen praktischer samenwerken is dan met 7.

2.4 De drie nieuwe gemeenten nader bekeken

Een aantal factoren maken dat de samenstelling van de drie nieuwe gemeenten een logische keuze zijn. Qua invloed voor de inwoners is dat in 2.5 beschreven. Per nieuwe gemeente volgt hieronder een korte beschouwing.

Combinatie Enkhuizen-Stede Broec-Andijk

Een logische gemeente aan de oostkant van West-Friesland, waarbij de drie gebieden aan elkaar grenzen. Er wordt al samengewerkt tussen Enkhuizen en Stede Broec, dat kan op een gewijzigde wijze worden voortgezet met aansluiting van Andijk. Voor Enkhuizen en Stede Broec wordt op deze wijze een SED-gemeente voorkomen, Andijk komt in een compactere gemeente te liggen waar de afstand tot het gemeentehuis veel minder ver is dan nu het geval is (Wognum). Veel inwoners van Andijk winkelen al in het Streekhof of de binnenstad van Enkhuizen.

Combinatie Drechterland-Wervershoof

Een gemeente met veel potentie en een praktisch centraal gelegen Hoogkarspel met een uitstekend gemeentehuis en treinstation. De afstand van Wervershoof naar Hoogkarspel is kort, inwoners gaan er al heen om met de trein te reizen. Drechterland voorkomt in deze samenstelling dat het overvleugeld wordt door Stede Broec en Enkhuizen, Wervershoof krijgt een veel prominentere plaats omdat het meer dan een derde van de nieuwe gemeente gaat uitmaken. Opgeteld winnen deze gemeenten het meest aan invloed voor hun inwoners, zie 2.5.

Combinatie Medemblik-Opmeer

Een logisch gevormde gemeente in de noordwestelijke hoek van West-Friesland, waarbij het formaat veel beter werkt. Het gemeentehuis in Wognum is uitstekend bereikbaar voor inwoners van Opmeer, veelal binnen 10 minuten rijden. Opmeer heeft al producten ondergebracht bij Medemblik wat een volledige samenvoeging vergemakkelijkt. In dit scenario wordt voorkomen dat Opmeer opgaat in de huidige uitgestrekte gemeente Medemblik en vormt het een derde van de nieuwe gemeente, Medemblik (<2011) krijgt met deze samenstelling een prominentere plaats dan nu het geval is (op een na grootste voordeel in procentpunten, zie 2.5).

2.5 Meer invloed voor de inwoners van de (voormalige) gemeenten

Hoewel invloed op verschillende manieren gemeten kan worden, is het hanteren van inwoneraantallen een vrij objectieve manier. De gedachte daarbij is: je hebt meer invloed op het moment dat je een groter gedeelte uitmaakt van de gehele gemeente. Een dorp wat opgaat in een grote gemeente, is vervolgens nog maar een klein deel van het geheel. Datzelfde dorp zou dus aan invloed winnen wanneer het opgaat in een veel minder grote gemeente.

In onderstaande tabel staat een weergave van het percentage van de bevolking per gemeente (voorafgaand aan de herindeling in 2011, zoals in bovenstaande afbeelding), afgezet tegen twee scenario's: herindelingen wanneer 'niets' gedaan wordt en herindelingen volgens het alternatief. Inzichtelijk wordt hierdoor dat elke (voormalige) gemeente gebaat is bij het alternatieve plan, variërend van een klein voordeel tot een zeer groot voordeel.

Aandeel inwoners t.o.v. het geheel van de gemeente	Scenario SED-fusie en Opmeer bij Medemblik	Scenario volgens alternatief plan	Procentpunten voordeel
Stede Broec	36%	45,5%	+ 9,5%
Enkhuizen	31%	39%	+ 8%
Drechterland	33%	64,5%	+ 31,5%
Wervershoof	19%	35,5%	+ 16%
Andijk	12,5%	14,5%	+ 2%
Medemblik	47%	69%	+ 22%
Opmeer	21%	31%	+ 10%

2.6 Nu of nooit

Wanneer de herindeling tussen de SED-gemeenten eenmaal heeft plaatsgevonden, is de teerling geworpen. De kans dat er dan nog een mogelijkheid benut kan worden om de gemeentegrenzen in West-Friesland te herzien, zoals in bovenstaand plan weergegeven, is nagenoeg niet bestaand. Nu bevind West-Friesland zich in de situatie waarin kansen gepakt kunnen worden, mits overgegaan wordt tot handelen. Als de kans eenmaal verkeken is, komt zij niet meer terug. Als het aan ChristenUnie-SGP ligt, is het tijd voor visie en daadkracht!

3. Het bestuur in verbinding met de samenleving

3.1 Besturen mét de samenleving

Het gemeentebestuur hoeft zijn publieke taak niet alleen uit te oefenen. Wat de burger zelf kan aanpakken, neemt de overheid niet over. ChristenUnie-SGP wil inzetten op het meedenken van inwoners voorafgaande aan beleidsvorming in de raad. Inwonersinitiatieven willen we ruimhartig verwelkomen. Wel letten we erop dat de gemeenteraad vanaf het begin heel duidelijk is over het samenspel en de ruimte die er is voor participatie. Dat steekt nauw. Aan de ene kant niet pas het gesprek aangaan als keuzes al gemaakt zijn maar ook geen ongecontroleerde inwonerparticipatie. Dat vraagt om duidelijke kaders. Veiligheid, leefbaarheid en zorgaanbod vormen kerntaken van de gemeente.

Concreet:

- Het gemeentebestuur oefent zijn kerntaken uit mét de samenleving, de gemeente dient de samenleving.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt maatschappelijke en particuliere initiatieven bij de uitoefening van de kerntaken.
- De gemeente maakt zichtbaar wat er met inspraak is gedaan en communiceert waarom besluiten zijn genomen, op een begrijpelijke manier.
- De gemeente biedt ruimte voor het 'zelforganiserend' vermogen van de samenleving bij deze kerntaken.
- De gemeente behoudt de democratische legitimiteit, ook in brede samenwerkingsverbanden. Denk bijvoorbeeld aan de veiligheidsregio's en omgevingsdiensten; de gemeente blijft hierin een beslissende rol spelen.

3.2 Er zijn voor de hele samenleving

Onze samenleving is heel gevarieerd. Er kunnen ontwikkelingen zijn die de veerkracht van een samenleving flink op de proef stellen. Het gemeentebestuur zet zich in voor vreedzaam samenleven. Mobiliteit is voor mensen essentieel om deel te kunnen blijven nemen aan de samenleving. Toegankelijkheid van straten, stoepen en publieke gebouwen dient vanzelfsprekend te zijn.

Concreet:

- Het gemeentebestuur is er voor de hele samenleving.
- De gemeente maakt zich hard voor de meest kwetsbaren.
- Openbare gebouwen en buitenruimte is zo veel mogelijk toegankelijk voor mindervalide personen.
- De gemeente streeft ernaar dat iedereen veilig is.
- De gemeente zoekt naar verbindingen. Te denken valt aan: het samenbrengen van initiatieven vanuit de samenleving, overbruggen van verschillen en zorgen voor respect en uitwisseling tussen burgers met uiteenlopende meningen en opvattingen.

3.3 Integriteit

Vaak wordt er gediscussieerd over de vraag of publieke bestuurders integer handelen of niet. Die discussie ondergraaft het vertrouwen en gezag van bestuurders. Daarom is er een krachtig signaal nodig. De burgemeester is hoeder van de integriteit en daarmee ook vertrouwenspersoon voor raad en college.

Concreet:

- Bestuurders zijn eerlijk en oprecht. Ze zijn altijd bereid zich te verantwoorden.
- Het gemeentebestuur bespreekt periodiek de integriteit van politieke ambtsdragers.
- De burgemeester stelt een tweede vertrouwenspersoon aan, waarbij ervoor wordt gezorgd dat er altijd een man en een vrouw vertrouwenspersoon zijn.

4. Veiligheid

4.1 Sociale samenhang en veiligheid

Er is pas echt sprake van een samenleving als er aandacht, overleg en betrokkenheid is voor elkaar. In zo'n samenleving heb je niet alleen je persoonlijke verantwoordelijkheid, maar ook onderlinge en gedeelde verantwoordelijkheden. In zo'n samenleving werken mensen en kerken, maatschappelijke instellingen, publieke en private organisaties met elkaar samen. Een mooi voorbeeld van een dergelijke samenwerking is KNRM Enkhuizen (Reddingsbrigade).

Sociale samenhang is een voorwaarde voor prettig samenleven waarin veiligheid is gewaarborgd. Het is van belang dat mensen elkaar goed kennen, weten dat ze op elkaar kunnen rekenen en niet alleen staan met problemen. De gemeente heeft hierin een dubbele verantwoordelijkheid: preventief investeren in wijk- en buurtbeheer, maar ook het repressief aanpakken van ongewenst gedrag en overlast.

Concreet:

- Investeren in wijk- en buurtbeheer, het verstevigen en uitbreiden van de sociale samenhang in buurten, met nadruk op de vragen en behoeften van de bewoners. We staan positief tegenover de oprichting van wijkraden.
- We staan achter het idee om huiskamerprojecten te initiëren om onder andere eenzaamheid tegen te gaan.
- Een bloeiend verenigingsleven brengt mensen bij elkaar en dient gestimuleerd te worden.

4.2 Preventie

Preventie is het belangrijkste, daarna volgt handhaving. De ouders zijn daarin de eerste schakel, bijvoorbeeld in het voorkomen dat de (jonge) jeugd 's avonds en 's nachts op straat hangt of overdag overlast veroorzaakt. De gemeente straalt daadkracht uit in haar communicatie. Vandalisme, overlast en geweld tegen hulpverleners wordt niet getolereerd.

Concreet:

- Buurtpreventie, WhatsApp-groepen en AED-projecten verdienen stimulans.
- Veiligheid op straat, zowel overdag als 's nachts: inzetten op toezicht en interventie op straat.
- Op basisscholen krijgen kinderen voorlichting over sociale veiligheid.
- Er is extra zorg voor jeugd en gezinnen met complexe problemen.
- We zetten intensief in op matiging van alcoholgebruik door voorlichting en controle. Geen alcohol op straat.
- Gemeenten denken actief mee met de reclassering van ex-gedetineerden wat betreft wonen en werk, om zo terugval te voorkomen.

4.3 Politie

Gemeenten krijgen steeds meer te maken met criminaliteit die ondermijnd werkt. Criminaliteit verschuift van de stad naar het platteland. Drugsdelicten, (auto)criminaliteit en ondermijnende zakelijke activiteiten op bedrijventerreinen nemen toe. ChristenUnie-SGP wil de doelen van de Nationale Politie bundelen met gemeentelijke doelstellingen. Daardoor nemen de lokale mogelijkheden toe. Het is noodzakelijk om met alle partners samen te werken. De gemeente zorgt voor voldoende inzet van ambtenaren op het terrein van openbare orde en veiligheid.

Concreet:

- Wijkagenten zijn onmisbaar in de kernen/ wijken. Zij zijn zichtbaar actief en betrokken. Het gemeentebestuur zet zich in voor één wijkagent per 5.000 inwoners.
- De gemeente zet zich in om het politiesteunpunt in Enkhuizen te behouden.
- De gemeenteraad bepaalt welke thema's lokaal de meeste aandacht nodig hebben: bijvoorbeeld ondermijnende criminaliteit, woninginbraken, overlast van drugshandel, etc.
- Er komt meer ruimte voor opsporing van lokale criminaliteit, in samenwerking met wijkagenten.
- De gemeente zet zich maximaal in voor het realiseren van korte aanrijtijden van politie, ambulance en brandweer.
- De aanrijtijden van hulpdiensten worden jaarlijks in de gemeenteraad besproken.
- Voordat iemand een vergunning krijgt, onderzoekt de gemeente of de aanvrager geen crimineel verleden heeft en past de Wet Bibob (bevordering integriteitsbeoordelingen) toe.

4.4 Boa's

Het is niet wenselijk dat boa's allerlei politietaken vervullen. Wanneer dit in de praktijk toch het geval is moeten boa's wel de middelen krijgen die ze nodig hebben voor de uitvoering van die taken.

Concreet:

- De toegenomen verantwoordelijkheden en de zwaarte van de functie van een boa vragen om een passende uitrusting.

4.5 Brandweer en ambulancezorg

Brandweer en ambulancezorg zijn belangrijke schakels in de zorg en veiligheid voor burgers. Er zijn regionale samenwerkingsverbanden, maar de gemeente moet volop aandacht aan dit thema blijven geven.

Concreet:

- Het gemeentebestuur houdt goed contact met brandweervrijwilligers en stimuleert werving van nieuwe vrijwilligers.
- Bij een ramp of crisis is de gemeente volledig voorbereid op haar taken. Voorbereiding, samenwerking en oefeningen verdienen veel aandacht.

5. Verkeer en vervoer

5.1 Veilig verkeer

Verkeersveiligheid is voor ChristenUnie-SGP heel belangrijk. De inzet is altijd om de verkeersstromen zo te geleiden dat iedereen op een zo veilig mogelijke manier kan deelnemen aan het verkeer. De wegen naar en rond scholen hebben de speciale aandacht.

Concreet:

- We willen veilige fiets- en wandelroutes van en naar de scholen en andere belangrijke centra garanderen.
- De gemeente werkt samen met maatschappelijke organisaties, scholen en bedrijven om veilig verkeersgedrag te bevorderen.
- Wegen richten we duurzaam en veilig in. 30 km/h-zones moeten echt voldoen aan de eisen.
- Te hard rijden in de wijk wordt strenger gehandhaafd.

5.2 Integraal verkeersplan

Zoals je in de buitenstad de ruimte ervaart zo ervaar je in de binnenstad het knusse. De sfeer van de historische binnenstad beleef je. Dat is niet altijd in het voordeel. Onze binnenstad is in andere tijden ontworpen en ontstaan en is niet berekend op de huidige hoeveelheid auto's. Dat gaat onvermijdelijk ten koste van de leefbaarheid, de bereikbaarheid en het aanblik, maar bovendien: de veiligheid van spelende kinderen en het snel ter plaatse kunnen zijn van hulpdiensten op moeilijk bereikbare plekken. Het is daarom een goed streven om delen van de stad autoluw te maken. Echter, zowel de inwoners als bezoekers moeten kunnen beschikken over voldoende parkeerruimte.

Concreet:

- Er moet een integraal verkeersplan komen waarin gestuurd wordt op korter en langer parkeren.
- Ook parkeerproblemen buiten de vesting moet worden meegenomen

5.3 Pakketbezorgers

Het online bestellen van producten om die vervolgens te laten afleveren door een pakketdienst heeft de laatste jaren een grote vlucht genomen. Dag in dag uit ziet men pakketbezorgers rijden, vaak meerdere per dag. Hoewel het bijdraagt aan het gemak van de consument, heeft het ook nadelen voor de leefbaarheid in de brede zin van het woord. Zeker de grotere bestelbussen kunnen hinder geven in de nauwe straatjes van de vesting. In de grotere steden worden er al concrete oplossingen toegepast, Enkhuizen kan daar voorbeeld aan nemen.

Concreet:

- De gemeente gaat aan de slag om op Scheperswijk/Krabbersplaat een distributieoverslag / pakketafhaalpunt in te stellen. Dat kan vervolgens dienen als een 'hub' waar pakketten verzameld worden en slim, met compacte en schone voertuigen, gedistribueerd worden naar de voordeur.

5.4 Deelauto's

Een auto voor de deur is handig maar kost ook veel ruimte. Straten vol blik zijn minder leefbaar. Elke gewone personenauto wordt verreweg de meeste uren per dag niet gebruikt. Door het gebruik van deelauto's te stimuleren kan veel ruimte worden bespaard en stimuleren we de verduurzaming van de mobiliteit.

Concreet:

- Er wordt een Actieplan deelauto's gemaakt, samen met bewoners, bedrijven en aanbieders van deelauto's.
- De gemeente ondersteunt initiatiefnemers van deelautoprojecten en zorgt voor kennisdeling tussen initiatieven.

6. Economie, werk en inkomen

6.1 Economie niet als doel maar als middel

Ons hele westerse samenlevingsmodel is gebaseerd op het kapitalistische groeimodel. ChristenUnie-SGP vindt economie ook belangrijk. Voor ons is de economie geen doel maar een middel. De economie is nodig om in ons levensonderhoud te voorzien. Vanuit het Bijbels perspectief van rentmeesterschap is het onze verantwoordelijkheid om de schepping niet te laten lijden onder onze drang naar welvaart. Economische resultaten worden bij voorkeur met circulaire middelen behaald.

ChristenUnie-SGP vindt een sterke lokale economie met voldoende bedrijvigheid belangrijk. Daardoor zorgen we immers voor werkgelegenheid voor onze inwoners. En werk is een van de dingen die zorgen voor structuur en een sociaal netwerk. Daar heeft iedereen behoefte aan, ook inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Concreet:

- De gemeente trekt bedrijven aan met werkgelegenheid die past bij de lokale beroepsbevolking.
- Ze maakt ruimtelijke keuzes met oog voor een goede balans tussen economie, milieu en werkgelegenheid.
- We zorgen voor goede communicatie tussen de gemeente en bedrijven.
- WerkSaam West-Friesland staat voorin de rij bij de gunning van werk, ook als ze niet de goedkoopste is.

6.2 Ondernemers & maatschappelijke inzet

Wij willen de lokale economie stimuleren om een sociale arbeidsmarkt met werk voor onze inwoners te creëren. Daarom verwachten wij van onze lokale bedrijven dat zij hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. De gemeente werkt nauw samen met werkgevers in de gemeente en regio en met de sociale werkplaatsen.

Concreet:

- De gemeente organiseert samen met bedrijven leer-werkplekken, waar burgers werkervaring kunnen opdoen.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. Dit kan onder meer door ondernemers en onderwijsinstellingen te laten samenwerken en door leerlingen actief kennis te laten maken met het regionale bedrijfsleven.
- De gemeente pakt jeugdwerkloosheid actief aan, in samenwerking met het bedrijfsleven.
- De sociale dienst en het UWV bieden één werkgeversbenadering om werkzoekenden aan een goede baan te helpen.

6.3 Agrarische sector & zaadsector

Voedsel is een geschenk van God aan mensen. Boeren en tuinders werken aan goed en gezond voedsel en hebben een nauwe verbondenheid met de schepping. Ze spelen een goede rol in natuurbeheer en het behoud van onze landschappen. ChristenUnie-SGP is trots op onze agrarische sector en heeft hart voor boeren en tuinders en natuurlijk de zaadsector die niet alleen toonaangevend is voor onze gemeente maar ook mondiaal gezien.

De gemeente werkt vanuit een positieve grondhouding naar de bedrijven in deze sectoren en creëert ruimte voor hen om hun bedrijf economisch gezond te houden. Regelgeving dient als een steun in de rug in plaats van als stok tussen de spaken. Een toekomstbestendige agrarische sector heeft een gezonde economische basis, is innovatief, gaat zorgvuldig om met bodem, grondstoffen en energie en produceert in balans met dier en leefomgeving.

Concreet:

- De gemeente voert een soepel beleid voor de agrarische sector om deze voedselvoorzieners te behouden, onder andere bij het verlenen van vergunningen.
- De gemeente houdt in regionaal verband vinger aan de pols wat betreft de energie-infrastructuur voor de bedrijven, met name voor de glastuinbouw, om te voorkomen dat onregelmatigheden op het stroomnet schade veroorzaakt aan apparatuur/machinerie.

6.4 Zorg voor ondernemers

Zelfstandige ondernemers in het midden- en kleinbedrijf zijn de ruggengraat van onze economie. Zij verdienen de steun van de gemeentelijke overheid. Dat kan door hen te faciliteren en goed met hen te communiceren. Ook moeten ze voorzien worden van goede locaties om stabiele groei mogelijk te maken.

Regels zijn er om deze bedrijven te beschermen en te reguleren - niet om ze te belemmeren. Dat moet de insteek van alle regelgeving zijn.

Concreet:

- Voor ondernemers is een bedrijfscontactfunctionaris toegankelijk en de gemeente investeert in een regionaal ondernemersloket.
- Een continue en actieve dialoog met en facilitering van de economische pijlers in Enkhuizen.
- Nieuwe bedrijven worden ontvangen met een 'rode loperbenadering', zodat zij snel alle procedures en processen kunnen doorlopen.
- Inzet op behoud winkelbestand, geen nieuwe winkelgebieden toestaan die concurreren met bestaande winkelgebieden.
- Ondernemersfonds in stand houden.
- De gemeente stimuleert ondernemers om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen.
- Regels zijn eenduidig, beschermend en terughoudend.
- Regels zijn er om te reguleren en bedrijven te beschermen, niet om ondernemen te belemmeren.
- Lokale lasten blijven beperkt.

6.5 Werk en inkomen

Voor ChristenUnie-SGP is betaald en onbetaald werk gelijkwaardig. Niet alleen betaald werk is waardevol. Zorg, ondersteuning en vrijwilligerswerk waardeert en stimuleert de partij als even nuttige maatschappelijke bijdragen. De arbeidsparticipatie moet dan ook niet met allerlei regelingen worden opgevoerd. Wel is iedereen zelf verantwoordelijk voor zijn inkomen. Voor jezelf, voor je brood en je gezin te kunnen zorgen is belangrijk en waardevol. Daarom benadrukken wij het belang van gezin, scholing en werk.

ChristenUnie-SGP heeft een groot hart voor mensen die door omstandigheden niet kunnen werken. Mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt (langdurig werklozen, gehandicapten, bijstandsgerechtigden) worden door de gemeente actief geholpen. Als werken onmogelijk is of als er geen werk te vinden is, moet de gemeente in een inkomen voorzien. Een uitkering is dus een vangnet, gericht op maatschappelijke participatie.

Concreet:

- Van burgers die een uitkering ontvangen, mag een 'tegenprestatie' verwacht worden. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk of een werkervaringsplek.
- De gemeente geeft als werkgever en opdrachtgever het goede voorbeeld. Binnen de gemeentelijke organisatie moeten voldoende mensen werken met een garantiebaan. Bij een gemeentelijke opdracht vraagt de gemeente van opdrachtnemers dat ze ook een deel van het werk door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt laten uitvoeren.
- Onbetaald werk, zoals vrijwilligerswerk en mantelzorg, verdient een grotere waardering. Alleenstaanden met jonge kinderen of mensen met een zieke partner krijgen vrijstelling van de sollicitatieplicht.
- De gemeente kan armoedeval (de situatie waarin iemand financieel beter af is om in een uitkering te blijven dan te gaan werken) voorkomen door werken financieel aantrekkelijker te laten zijn dan een uitkering.

7. Welzijn en zorg

7.1 Armoede en minimabeleid

ChristenUnie-SGP wil opkomen voor de zwakkeren in de samenleving. Wij zien om naar mensen in kwetsbare omstandigheden. Zij krijgen vanuit Bijbelse naastenliefde zorg en ondersteuning of zelfs bescherming. In het sociaal domein zijn veel vrijwilligersorganisaties actief, vaak verbonden aan kerken of maatschappelijke organisaties.

Geldproblemen mogen een volwaardige deelname aan de samenleving niet in de weg staan. Achteruitgang moet worden tegengegaan door vroegtijdige en laagdrempelige hulp.

Concreet:

- De ervaring leert dat burgers met schulden niet zomaar naar de gemeentelijke schuldhulp stappen. De drempels kunnen lager, bijvoorbeeld via de inzet van schuldhulpmaatjes en 'face to face' dienstverlening.
- De gemeente voert een ruimhartig minimabeleid. Actieve armoedebestrijding, kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, ziektekostenverzekering voor minima en ruimhartige verlening van bijzondere bijstand behoren tot de mogelijkheden.
- De gemeente bevordert het werk van maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van armoedebestrijding en schuldhulpverlening. Voorbeelden daarvan zijn repair cafés, de Voedselbank, sociale fondsen, stichting Schuldhulpmaatje en het Leger des Heils.

7.2 Gezinnen

Gezinnen vormen de basis van een goede samenleving. Het opgroeien in een stabiel gezin vergroot aanzienlijk de kans op een evenwichtige persoonlijke ontwikkeling. Het vertrouwen, de structuur en stabiliteit zijn binnen gezinnen essentieel. Indien een van deze hoekstenen gemist wordt, uit dit zich in afzetting, individualisering, verwijdering, etc. Het actief ondersteunen van gezinnen is van hoogste prioriteit. Een maatschappij zonder sterke gezinnen is een doodlopende weg.

Wanneer partners ook ouders worden, stelt dit andere eisen aan hun relatie dan ervoor. Dit kan spanning geven. Een kind is het beste af als de ouders het samen goed hebben. Het is belangrijk dat er actieve ondersteuning is voor (aanstaande) ouders met als doel: sterke gezinnen/relaties.

Het opgroeien van kinderen in eenoudergezinnen is schrijnend hoog. Ongeacht het feit dat ze niet in de kou mogen staan geeft dit wel aan wat gebroken gezinnen/huwelijken teweegbrengt (ongeacht de oorzaak). Huwelijks/Relatiebemiddeling bij gezinnen met kinderen onder de achttien jaar waar er sprake is van een (dreigende) scheiding zou standaard aangeboden moeten worden.

Concreet:

- De gemeente zet in op preventie van (v)rechtscheidingen, bijvoorbeeld door relatietherapie voor ouders ter beschikking te stellen.
- Er is actieve ondersteuning voor (aanstaande) ouders door bijvoorbeeld ouderschaps cursussen, aan te bieden via de GGD.
- De gemeente staat in goed contact met pleegouders en gezinshuisouders, en steunt hen in het belangrijke werk dat ze doen. De gemeente ondersteunt de start van gezinshuizen, al dan niet in regionaal verband.

7.3 Welzijnswerk, jeugd- en jongerenwerk

ChristenUnie-SGP is kritisch over de trend om taken op het gebied van welzijn aan te besteden aan één partij, omdat kleinere vrijwilligersinitiatieven die uit de samenleving voortkomen, daarmee weggedrukt worden. Kerken, scholen en andere maatschappelijke instellingen betrekken we intensief bij het gemeentelijke beleid in het sociaal domein.

Jongerenwerk vervult een belangrijke rol in de levens van veel jongvolwassenen en is voor sommigen een onmisbare schakel in het proces om je eigen plekje te vinden in de samenleving. Daarom ondersteunen wij ook van harte het jongerenwerk in onze gemeente.

Concreet:

- Lokaal actieve maatschappelijke organisaties en initiatieven op het gebied van zorg en welzijn verdienen gemeentelijke steun.

- Jeugd- en jongerenwerk krijgen ondersteuning waarbij de insteek is dat het niet gaat om alleen vertier maar gedeelde verantwoordelijkheid meegegeven wordt. Maatschappelijke organisaties en kerken geven we de ruimte om dit op hun eigen manier in te vullen.
- De gemeente bevordert het werk van maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van het begeleiden van statushouders en het tegengaan van eenzaamheid. Voorbeelden daarvan zijn stichting Present, de NPV en Vluchtelingenwerk.
- Gezien de grote rol van de gemeente in het sociaal domein, is een betrokken en kritische adviesraad Sociaal Domein van het grootste belang. De gemeente faciliteert zo'n adviesraad.

7.4 Jeugdhulp

Jongeren hebben het nodig om veilig te kunnen opgroeien tot burgers. Ze moeten vanuit een gezond verantwoordelijkheidsbesef volop meedoen in de samenleving. Hoewel het aantal kinderen en jongeren in Nederland gelijk blijft, nemen de kosten voor jeugdhulp in veel gemeenten toe. Dat vraagt van gemeenten om kritische keuzes te maken bij de inzet van hun budget.

Concreet:

- We zetten in op een laagdrempelig en toegankelijk Centrum voor Jeugd en Gezin voor ouders. Het CJG is onderdeel van de lokale toegang tot jeugdhulp (sociaal team, wijkteam, jeugd- en gezinsteam). Deze teams bieden zelf ook hulp en brengen één gezin – één plan – één regisseur in de praktijk. Ze bieden hulp met oog op het hele gezin.
- De gemeente stuurt erop dat de kosten voor jeugdhulp niet hoger zijn dan het beschikbare budget, ervan uitgaand dat er komende jaren structureel extra budget voor jeugdhulp vanuit het rijk komt.
- Er is goede samenwerking tussen gemeenten in de regio aangaande het gezamenlijk inkopen/aanbesteden van zorg, waarbij kwaliteit leidend is.
- Zorgvragers in de jeugdzorg krijgen keuzevrijheid. Zo wordt er rekening gehouden met de levensovertuiging van ouders en jongeren.
- Voor jongeren die niet thuis kunnen wonen, wordt een zo 'thuis' mogelijke oplossing gezocht, in een pleeggezin of in een gezinshuis.
- Specialistische jeugdhulp is beschikbaar voor kinderen en jongeren. De gemeente werkt regionaal samen met andere gemeenten om deze specialistische hulp te kunnen bieden. Ze probeert de administratieve lasten voor aanbieders van specialistische hulp te beperken.
- De gemeente is verantwoordelijk voor de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld. Ze ziet erop toe dat meldingen bij Veilig Thuis op juistheid worden onderzocht. Indien nodig zet de gemeente hulpverlening in.
- Gemeenten houden toezicht op goed feitenonderzoek bij uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen door een gecertificeerde instelling.

7.5 Personen met verward gedrag

Het aantal personen met verward gedrag op straat neemt toe. Er zijn veel minder GGZ-bedden en problemen worden niet tijdig herkend en soms blijft hulp uit. ChristenUnie-SGP wil bijsturen waar nodig. Mensen die verward gedrag vertonen horen in ieder geval niet thuis in een politiecel, ze verdienen de aandacht van omgeving en hulp. Tegelijk zal de samenleving meer oor en oog moeten krijgen voor burens die 'anders' zijn.

Concreet:

- Samen met de GGZ maakt de gemeente afspraken over hoe mensen met verward gedrag in hun eigen situatie kunnen worden ondersteund, hoe netwerken betrokken worden en wordt voorkomen dat mensen afhankelijk worden van de GGZ.
- De politie, de GGZ, de Spoedeisende Hulp-afdeling van het ziekenhuis en de wijkteams maken afspraken over wat te doen bij het aantreffen van mensen met verward gedrag. Voorkomen wordt dat deze mensen in een politiecel terecht komen.
- We investeren in beschermd wonen en in de zorg voor mensen met GGZ-problematiek die thuis wonen: 24/7 ambulante psychische zorg in de wijk, en intensievere samenwerking tussen GGZ, huisartsen, maatschappelijke opvang, woningcorporatie, schuldhulpverlening en andere zorg- en hulpverleners en herstelgroepen.
- De ChristenUnie-SGP pleit voor inloophuizen en time-out voorzieningen voor kortdurende opname.

7.6 Wmo

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) legt veel verantwoordelijkheid neer bij de burgers. De zorg is bedoeld voor (kwetsbare) medeburgers en hun leefomgeving. Daarbij biedt de gemeente ondersteuning, begeleiding en verzorging aan huis.

ChristenUnie-SGP pleit voor een ruimhartig beleid binnen de financiële kaders. Er moeten voorwaarden worden geschapen zodat de burger zijn eigen verantwoordelijkheid neemt en solidair is met mensen met een handicap, psychische klachten en/of een langdurige zorgbehoefte. Een vraag om ondersteuning dient breed bekeken te worden waarbij de naaste omgeving van de hulpvrager in beeld wordt gebracht én erbij betrokken wordt.

Concreet:

- ChristenUnie-SGP wil keuzevrijheid binnen de Wmo, zodat de burger de hulp kan kiezen die past bij zijn levensovertuiging.
- In onze gemeente hebben we een stadsteam die als eerste bijstand verlenen bij sociale crises, dat is enorm waardevol en moet blijven.
- De sociale wijkteams zijn laagdrempelig en toegankelijk. Ze staan dicht bij de burger en kunnen direct ondersteuning en hulp bieden.
- Directe hulp en ondersteuning van hulpbehoevenden via wijkverpleegkundigen.
- De gemeente zorgt voor goede voorzieningen op het gebied van psychosociale hulp. Daarbij garandeert ze keuzevrijheid, zodat hulpvragers kunnen kiezen voor een instelling die past bij hun levensbeschouwing.

7.7 Vrijwilligers en mantelzorgers

Vrijwilligers en mantelzorgers zijn van onschatbare waarde. ChristenUnie-SGP vindt het belangrijk dat de gemeente de taak in de Wmo om vrijwilligers en mantelzorgers te ondersteunen, concreet en serieus invult. Dagbesteding en respijtzorg zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Daarom zet ChristenUnie-SGP in op het proactief benaderen van mensen die, soms zonder dat ze het zelf weten, mantelzorger zijn geworden.

Concreet:

- De gemeente ondersteunt vrijwilligers, bijvoorbeeld door de uitreiking van een jaarlijkse Vrijwilligersprijs, het bieden van een verzekering voor ongevallen en aansprakelijkheid en het onderhouden van een database voor vrijwilligersklussen.
- De gemeente Enkhuisen ontwikkelt een ruim aanbod in mantelzorgondersteuning, waaronder een respijtzorgvoorziening.
- De ChristenUnie-SGP wil specifieke ondersteuning voor jonge mantelzorgers. Zeker als zij zorgtaken moeten combineren met school of studie.
- De gemeente wijst mensen die mantelzorger zijn of worden actief op ondersteuning.
- In Enkhuisen ontwikkelen we een visie op informele zorg en de manier waarop de informele zorg zich verhoudt tot de formele zorg.
- De gemeente zorgt voor goede coördinatie van informele zorg.
- Regels en drempels minimaliseren voor het aanvragen van een mantelzorgwoning.
- Mantelzorgers krijgen een jaarlijkse mantelzorgwaardering van de gemeente.

7.8 Opvangvoorzieningen

De gemeente heeft de verplichting om mensen die geen dak boven het hoofd hebben, opvang te bieden. Opvang heeft als doel te voorzien in basisbehoeften, mensen tot rust te laten komen, vervolgens te begeleiden naar noodzakelijke hulp en uiteindelijk weer naar zelfstandigheid.

Concreet:

- Er is adequate opvang voor dak- en thuislozen, al dan niet in regionaal verband geregeld.
- Opvang is zo kort mogelijk, op een fatsoenlijke en sobere wijze; cliënten worden gestimuleerd via een hulptraject stappen te zetten om het eigen leven weer op te pakken.
- ChristenUnie-SGP is voorstander van het concept Housing First voor dakloze mensen met meerdere problemen. Het toewijzen van een woning is de start van een traject richting zelfstandig wonen.
- ChristenUnie-SGP wil geen jongeren en gezinnen in de reguliere daklozenopvang, voor hen dient er een andere oplossing te zijn.

7.9 Volksgezondheid en verslaving

De volksgezondheid is een punt van aanhoudende zorg van de overheid. Het is voor ons bruto nationaal geluk belangrijk dat welvaart en welzijn met elkaar in balans zijn. De gemeentelijke overheid kan veel voor haar burgers betekenen door in volksgezondheid en welzijn te investeren. Mensen zijn te waardevol om zich te verliezen in verslavingen aan bijvoorbeeld alcohol, roken, drugs, seks en/of gokken. Een goede gezondheid, emotionele ontwikkeling en balans kunnen in de weg gestaan worden door verslavingen. De meest recente cijfers laten zien dat er in Enkhuizen nog veel overmatige alcoholconsumptie en (hard)druggebruik is. Er is blijvend aandacht nodig om deze trend te keren.

ChristenUnie-SGP wil dat preventie in het lokale gezondheidsbeleid een belangrijke plek krijgt. Niet alleen gericht op alcohol en softdrugs maar ook gameverslaving en het gebruik van synthetische drugs. De opkomst en acceptatie van het gebruik hiervan is zorgelijk. De risico's van het gebruik van pillen als XTC en MDMA zijn groot. Voorlichting moet vooral gericht zijn op preventie en pas dan op het veilig gebruik en controle ervan.

Concreet:

- De gemeente creëert een gemeentelijk gezondheidsplan met concrete doelstellingen voor bewegen en voor het stimuleren van een gezonde levensstijl.
- De gemeente gaat druggebruik en overmatig alcoholgebruik tegen.
- Op scholen krijgen leerlingen voorlichting over bewegen, gezonde voeding en de gevaren van verslaving.
- De gemeente hanteert een streng drugsbeleid en staat geen nieuwe coffeeshops toe. Er wordt ingezet op sluiting van de huidige coffeeshop.

8. Onderwijs

8.1 Goed onderwijs en goede huisvesting

Goed onderwijs is erg belangrijk voor de ontwikkeling van burgers en van de samenleving. Het Rijk is verantwoordelijk voor goed onderwijs en voor toezicht op de onderwijskwaliteit. De gemeente heeft vooral een belangrijke rol bij het scheppen van goede randvoorwaarden. Scholen spelen een belangrijke rol in het leren functioneren in een samenleving. Wij vinden het belangrijk dat maatschappelijke vorming een belangrijke plaats inneemt naast alle andere vakken. Vaardigheden dus om je plekje in de maatschappij te vinden en je dienstbaar op te stellen tegenover andere mensen. Wij willen dat de gemeente hierover actief het gesprek aangaat met scholen om dit in gezamenlijkheid tot stand te brengen. Echter, de vrijheid van onderwijs is absoluut leidend voor ChristenUnie-SGP. De gemeente is verantwoordelijk voor de bekostiging van (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding van scholen.

Concreet:

- In het integraal huisvestingsplan (IHP) beschrijven schoolbesturen en gemeenten de huisvestingsvoorzieningen die nodig zijn. Daarin zoeken beide partijen naar afstemming op beleid voor leerlingenvervoer en passend onderwijs.
- De gemeente mag niet 'sturen' met onderwijsgebouwen. Scholen en besturen bepalen zelf of ze samenwerken of zelfs samengaan.
- De gemeente heeft aandacht voor de ventilatie en het binnenklimaat in scholen.
- Bij afspraken over resultaten van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) staat de inzet van scholen centraal. De gemeente schrijft geen leeropbrengsten of didactische middelen, zoals een Citotoets, voor aan scholen.
- De gemeente brengt het belang van maatschappelijke vorming onder de aandacht bij scholen, bijvoorbeeld via maatschappelijke stages in het middelbaar onderwijs en 'handen uit de mouwen'-projecten in het primair onderwijs.

8.2 IKC in de binnenstad

Nieuwbouw van een Integraal Kind Centrum (IKC) in de binnenstad, het scheelde niet veel of dit plan had goedkeuring gekregen van de Enkhuizer gemeenteraad. ChristenUnie-SGP was – en is – voorstander van deze uitgewerkte oplossing. Er lijkt een politiek spel gespeeld te zijn in de raad, met als slachtoffer het IKC wat weggestemd werd. ChristenUnie-SGP betreurt de gang van zaken. Omdat er toch een oplossing moet komen, wordt er nu gewerkt aan een plan om de bestaande gebouwen op te knappen. Wij zien het liefst dat de (nieuwe) gemeenteraad alsnog het 'oude' plan goedkeurt.

Concreet:

- Het 'oude' plan om een nieuw IKC te bouwen moet alsnog goedgekeurd worden.

8.3 Thuiszitters

Ieder kind is leerplichtig. Daarom is het onwenselijk dat er nog duizenden kinderen in Nederland thuiszitten. De gemeente is verantwoordelijk voor toezicht op de Leerplichtwet.

De problemen met thuisblijvende kinderen zijn vaak complex. Toch wil ChristenUnie-SGP thuiszitten zoveel mogelijk terugdringen en voorkomen. ChristenUnie-SGP realiseert zich dat de school soms tijdelijk of definitief niet de juiste ontwikkelomgeving kan zijn. Het is dan belangrijk om in andere instellingen doelgericht te werken aan de ontwikkeling van kinderen en jongeren.

Concreet:

- Onderwijs en jeugdhulp werken intensief samen om thuiszitten te voorkomen. Daarbij hebben ze oog voor de complexiteit van de problematiek.
- Voorkomen van voortijdige schooluitval door begeleiding op maat van probleemleerlingen.
- De gemeenten spant zich in om ervoor te zorgen dat er geen of hooguit beperkte wachtlijsten zijn bij zorgaanbieders die complexe problemen bij kinderen en jongeren behandelen.
- Er is goede begeleiding nodig voor leerlingen die vanuit een instelling terugkeren naar het onderwijs.

8.4 Leerlingenvervoer

De gemeente betaalt onder bepaalde voorwaarden (een deel van) het vervoer van leerlingen. Dit geldt voor leerlingen die door een beperking niet zelfstandig naar een passende school kunnen of voor leerlingen die verder moeten reizen omdat er geen school met een passende identiteit in de buurt is. ChristenUnie-SGP vindt het zogeheten 'signatuurvervoer' belangrijk.

Door de komst van passend onderwijs hoeven leerlingen soms minder ver te reizen. De gemeente stelt zich royaal op en werkt voortvarend mee bij de vergoeding van leerlingenvervoer aan (pleeg)ouders. Dat geldt zeker in het kader van een maatregel van kindbescherming.

Concreet:

- De gemeente geeft steun aan signatuurvervoer.

8.5 Onderwijs en zorg

Sommige leerlingen hebben naast ondersteuning in het onderwijs ook aanvullende zorg nodig. Ze kunnen zich bijvoorbeeld fysiek of mentaal niet alleen redden op school. Onderwijszorgarrangementen regelen een combinatie van onderwijs en zorg op school.

Concreet:

- Burgers mogen bij onderwijs-zorgarrangementen niet van het kastje naar de muur worden gestuurd. De overheid is een betrouwbare partner en (sociaal) vangnet. De gemeente zorgt vanwege de garantiefunctie van de overheid dat er altijd voldoende passend onderwijs in de openbare scholen beschikbaar is.
- Het is goed dat zorgaanbieders passen bij de identiteit van leerlingen, ouders en school. Dat geldt niet alleen voor geïndiceerde, maar ook voor kortdurende zorg. Dit wordt dan ook van harte gestimuleerd.

9. Sport en cultuur

9.1 Sporten en bewegen

Sporten is gezond en plezierig. Het heeft een vormende en samenbindende werking. Het is goed voor de sociale en fysieke ontwikkeling van mensen en voor de psychische gezondheid. Het draagt bij aan een veerkrachtige leefbaarheid. ChristenUnie-SGP ondersteunt dat graag door goede faciliteiten en accommodaties te bieden.

Ouderen en gehandicapten verdienen extra aandacht. Daarom ziet ChristenUnie-SGP een rol voor de overheid in het bevorderen van breedtesport. ChristenUnie-SGP vindt dat topsport geen taak van de overheid is. ChristenUnie-SGP vindt het positief dat gemeentelijke sportvoorzieningen zelfstandig worden gemaakt.

Concreet:

- Speeltoestellen en speeltoestellen worden op een goede manier over de gemeente verdeeld.
- Aantrekkelijke en uitdagende speel- en ravot ruimtes voor alle kinderen, klein en groot, optimaal ingericht om buiten spelen te bevorderen. Het is fijn als elk kind op loopafstand kan spelen, ravotten en bewegen.
- De gemeente stimuleert sport, spel en gezondheid via scholen en via de JeugdSportPas (of equivalent)
- Initiatieven om senioren te laten sporten en bewegen moedigen we aan.
- De gemeente faciliteert breedtesport en ondersteunt maatschappelijke initiatieven rondom bewegen. Bij de sportverenigingen mag aandacht voor omgangsvormen in en rond de velden verlangd worden.

9.2 Cultuur

ChristenUnie-SGP vindt cultuurbeleving heel belangrijk, ook voor (jonge) kinderen. Het stimuleren van sociaal-culturele activiteiten kan daaraan bijdragen. Ook muziekonderwijs is belangrijk. Culturele activiteiten moeten ontstaan uit particulier initiatief. De gemeente vervult daarbij wel een stimulerende en ondersteunende rol. Evenementen en cultuuruitingen passen altijd bij de goede zeden. Ze mogen niet aanstootgevend zijn.

Concreet:

- De gemeente zorgt voor een moderne, toegankelijke bibliotheek met bijbehorende maatschappelijke voorzieningen.
- Scholen krijgen ondersteuning bij natuur- en cultuureducatie. De gemeente geeft hun ruimte voor een eigen invulling, die bij de identiteit van de school past.

9.3 Archeologie en erfgoed

Archeologie en erfgoed zijn verbonden met de lokale identiteit. Wanneer een gemeente monumenten en cultuurhistorisch erfgoed behoudt, is ze aantrekkelijk voor inwoners en toeristen. De rijke geschiedenis blijft zichtbaar in de bebouwing, maar ook in de openbare ruimte en in het cultuurlandschap.

Concreet:

- De gemeente voert actueel beleid voor archeologie en cultuurhistorie, zodat waardevolle historische elementen en plaatsen behouden blijven en zichtbaar zijn.
- De gemeente stelt het monumentenbeleid in samenwerking met de gemeenschap vast, onder andere in samenwerking met Vereniging Oud Enkhuizen en Stadsherstel Enkhuizen.
- Cultuurhistorische verenigingen worden ruimhartig ondersteund door de gemeente.
- Door middel van herbestemming behoudt de gemeente haar cultuurhistorisch erfgoed.
- In oude en authentieke wijken en straten wordt gebouwd met oog voor de geschiedenis.
- Straatnamen en historische verwijzingen bieden ruimte om meer te leren en hoeven dus niet verwijderd te worden. Liever bieden we bij bijvoorbeeld een straatnaam of een standbeeld meer historische context.

10. Openbare ruimte en milieu

10.1 Beheer van openbare ruimte

Het is belangrijk om te zorgen voor een prettige, groene leefomgeving. Onder het beheer van openbare ruimte vallen o.a. water, verhardingen, openbare verlichting en groen. Het beheer moet, waar mogelijk, integraal gebeuren. Bij werkzaamheden en groot onderhoud aan wegen en riolering geven we de openbare ruimte graag een kwaliteitsimpuls.

Concreet:

- De gemeente onderzoekt hoe de openbare ruimte zo effectief en efficiënt mogelijk kan worden ingericht. Waar mogelijk betreft ze burgers in de besluitvorming.
- De openbare verlichting kan duurzamer.
- De nacht is voor de dieren. Lichtvervuiling gaan we tegen. 'Hotspots' op bedrijventerreinen pakken we aan.

10.2 Hondenpoep en zwerfafval

Zelf opruimen van eigen afval is niet iets van vroeger, maar juist ook van nu! Dat geldt ook voor hondenpoep op de stoep of op de speelplaats.

Concreet:

- De bestrijding van de hondenpoepoverlast heeft prioriteit.
- De aanpak van zwerfvuil wordt beleid, bijvoorbeeld door gericht afvalbakken in de vesting en bij winkelcentra te plaatsen. Gekeken wordt hoe vrijwilligers ondersteund kunnen worden (zoals Schoon Enkhuizen).

10.3 Openbaar groen / natuur

Bomen, struiken en plantsoenen bevorderen de leefbaarheid in de gemeente. Waardevolle natuur willen we behouden. Daarom verdient groen extra aandacht. Er is bezuinigd op het niveau van onderhoud, met als gevolg een toename van woekerend openbaar groen wat overlast geeft. Op ons openbaar terrein leven veel dieren die een goed beheer verdienen voor een veilige leefomgeving en om overlast te voorkomen.

Enkhuizerzand is inmiddels een ingewikkeld dossier geworden. Er is veel beloofd voor de inwoners, zoals een toegankelijk strand en een wandelroute. De activiteiten van Droomparken mogen dat niet dwarsbomen.

Concreet:

- Bezuiniging op onderhoud terugdraaien, langetermijnvisie hanteren voor onderhoud.
- De gemeente voert een specifiek bomenbeleid met aandacht voor bestaande bomen, kapbeleid, onderhoud en soortkeuze.
- Waarborgen van het openbaar gebied bij Enkhuizerzand.
- Er komt beleid voor dierbeheer in de openbare ruimte zoals voor grote grazers, zwanen en ratten.

10.4 Afvalinzameling

Burgers en bedrijven produceren enorm veel afval, vaak zonder zich daar bewust van te zijn. ChristenUnie-SGP wil dat de vervuiler betaalt. Natuurlijk is er goed toezicht op de naleving van wetten en regels.

Concreet:

- Bij afvalinzameling kan het milieurendement worden verbeterd. Daarom moeten afvalstromen tegen aanvaardbare kosten voor de burger optimaal worden gescheiden. Het serviceniveau blijft minimaal gelijk.
- Ondergrondse afvalcontainers plaatsen waar het voor de buurt van toegevoegde waarde is.
- De gemeente houdt in de gaten of de frequentie van containers legen aansluit bij de behoefte van de inwoners.

11. Haalbare en betaalbare duurzaamheid

11.1 Verduurzaming

Het is van belang dat de gemeente een lokale duurzaamheidsagenda hanteert. Dit zorgt voor draagvlak en helpt om een stevige positie in te nemen richting regionaal en provinciaal bestuur. Het maakt ook inzichtelijk in hoeverre het landelijke beleid haalbaar is. De gemeente dient hierbij (ook) aan het stuur te zijn en regie te behouden. Zonder een heldere eigen visie is de kans groot dat een gemeente aan de leiband wordt gelegd van landelijk en regionaal energiebeleid.

Concreet:

- De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door gemeentelijke gebouwen te verduurzamen.
- ChristenUnie-SGP bepleit het stellen van doelen voor energiebesparing. Voorkomen is immers beter dan genezen. Initiatieven die het energiegebruik verminderen verdienen de voorkeur boven het duurzaam opwekken van energie.
- De gemeente treft stimuleringsregelingen voor energiebesparing in bestaande woningbouw.
- De gemeente dringt aan op boter bij de vis als de landelijke overheid duurzaamheidsambities bij gemeenten neerlegt.
- In het gemeentelijke beleid is er niet alleen aandacht voor warmte, maar ook voor koeling. Hete zomers kosten veel energie. Nieuwbouw wordt groen ingericht (dat is koeler) en er wordt koel gebouwd. Bij tuinen gaan tegels eruit en groen erin. Voldoende openbaar groen is belangrijk in het kader van duurzaamheid.
- Bij het verduurzamen van bestaande bouw is de sociale huursector een grote en belangrijke partner. Een nauwe samenwerking met woningcorporaties is daarom belangrijk.
- Naast burgers moeten ook bedrijven waar mogelijk verleid en gefaciliteerd worden om te verduurzamen.

11.2 Duurzaamheidsinitiatieven

Bij uitstek kan de gemeente de rol van onafhankelijk adviseur op zich nemen. Het is van belang dat burgers zich gesteund weten door de lokale overheid bij het verduurzamen van hun huis, gedrag en leefomgeving. De rol van de gemeente is daarbij vooral faciliteren en ondersteunen. De gemeente kan sturen met groene leges en revolverende fondsen. Wij zijn geen voorstander van structurele subsidiëring van particuliere duurzaamheidsinitiatieven.

Concreet:

- Het is nodig dat de gemeente visie en beleid ontwikkelt op draagvlak voor duurzaamheidsinitiatieven.
- De gemeente werkt proactief mee aan duurzaamheidsinitiatieven en brengt daarvoor de benodigde (ruimtelijke) procedures op orde.
- De gemeente geeft bij sociaaleconomisch zwakkeren in de samenleving bekendheid aan duurzaamheidswinkels en groene regelingen. Deze groep mag niet de dupe worden van dure duurzaamheidsmaatregelen. Helaas is de praktijk nu vaak zo dat duurzaamheidssubsidies terechtkomen bij de meest draagkrachtigen.
- Zaken als het aanbieden van gratis warmtescans kunnen de bekendheid van duurzaamheidswinkels vergroten.

11.3 Regionale Energie Strategie (RES)

Vanuit de Rijksoverheid is de laatste jaren bepaald dat er per energieregio gewerkt moet worden aan doelstellingen. Daarbij zou het proces 'bottom up' zijn, oftewel dat het van onderuit groeit. Dat is echter niet de realiteit. ChristenUnie-SGP hanteert een kritische benadering, zeker als er zaken voorgespiegeld worden die onrealistisch zijn.

Concreet:

- Geen dwang toepassen bij de RES.
- Het moet voor iedereen haalbaar en betaalbaar zijn. Dat geldt ook voor de Warmtetransitievisie.

11.4 Opwekking van duurzame energie

Gemeenten zijn in beginsel geen initiatiefnemers voor het opwekken van duurzame energie. Het initiatief daarvoor ligt bij bedrijven, coöperaties en particulieren. Waar projecten in de omgeving passen en op draagvlak kunnen rekenen, dienen gemeenten dit goed te faciliteren. De opbrengst van de energie blijft binnen de gemeente.

Windturbines hebben een grote ruimtelijke impact en brengen problemen met zich mee als slagschaduw, zicht- en geluidshinder. In onze omgeving staan al een niet gering aantal windturbines. Wij zijn geen voorstander van nog meer windturbines. Ook zijn wij geen voorstander van het vervangen van 'kleine' windturbines voor nog grotere windturbines. Als er toch nieuwe initiatieven zijn voor windenergie, zijn daarbij draagvlak, geluidsnormen en financiële compensaties voor omwonenden primaire voorwaarden en moet voorkomen worden dat ze geplaatst worden in de omgeving van woningen.

Concreet:

- De gemeente biedt ruimte aan innovatieve vormen van energieopwekking, zoals waterstoftoepassingen en thorium.
- Geen extra windturbines in onze gemeente.
- Bij vervanging van huidige windturbines komen er geen grotere voor terug.
- Daken van gebouwen kunnen zich goed lenen voor zonnepanelen. Zonnevelden op het land verrommelen echter de omgeving en is zeker niet wenselijk op agrarische gronden.
- De gemeente staat in contact met de netbeheerder, zij kunnen inzicht geven in hun plannen met het energienet. Dit geeft kaders aan wat er wel en niet mogelijk is rond grote energieprojecten.
- De gemeente zorgt dat iedereen inzicht heeft in hoe het staat met de lokale netcapaciteit in de komende jaren. Steeds vaker is dat een beperkende factor.

12. Wonen en ruimtelijke ordening

12.1 Ruimtelijke ordening

In 2022 wordt naar verwachting de Omgevingswet ingevoerd. Die biedt een kans om lokale beleidsruimte te ontwikkelen. Initiatiefnemers moeten meer verantwoordelijkheid krijgen om draagvlak voor nieuwe bouwontwikkelingen te vinden. Bij grootschalige ontwikkelingen, zoals bedrijventerreinen, vindt ChristenUnie-SGP regionale samenwerking een voorwaarde. Wij willen als rentmeesters altijd zuinig omgaan met de open ruimte.

Concreet:

- Welstandseisen kunnen soms, afhankelijk van de locatie, worden versoepeld of gedeeltelijk worden afgeschaft, zonder dat het belang van cultuurhistorische aspecten wordt aangetast.
- Geen aantasting van de skyline van Enkhuizen door hoogbouw.
- Nieuwe wijken krijgen een goede toegang tot openbaar vervoer.
- Uitbreiding van bedrijventerreinen (in onze regio) is gekoppeld aan revitalisering van bestaande terreinen.

12.2 Klimaatadaptatie

Naast vele andere partijen heeft de gemeente een belangrijke taak in klimaatadaptief handelen. Het gaat dan met name om thema's als wateroverlast, droogte, hitte en risico op overstromingen. Voorbeelden van klimaat- of ruimtelijk adaptief handelen zijn: het aanleggen van speelpleinen in stedelijk gebied die ook fungeren als wateropvang, het aanleggen van wadi's, meedoen met Operatie Steenbreek (ontsteden en vergroenen van de buitenruimte), groene parkeerplaatsen en natuurvriendelijke oevers aanleggen.

Concreet:

- De gemeente werkt aan bewustwording en kennis over klimaatadaptief handelen.
- Bij de aanleg en reconstructie van wegen en het verbeteren van dijken legt de gemeente een koppeling met bos- en natuurontwikkeling.
- Bij de herinrichting van buitenruimte en woongebieden werkt de gemeente aan beperking van wateroverlast, droogte en hitte.

12.3 Toekomstbestendig waterbeheer

'Leven met water' raakt ook Enkhuizen. Door versteende gebieden en de toename van extreme buien ontstaat steeds vaker overlast en schade. De extremen merken we ook in lange droge, hete periodes. Daarom is het noodzakelijk dat de gemeente een strategie ontwikkelt. Dit vraagt goede samenwerking met de waterschappen.

Er moet een plan komen waarin de gemeente en het waterschap het watersysteem als één systeem beschouwt, los van de verschillende verantwoordelijkheden. Waterschappen kunnen meer binnenstedelijk investeren dan ze tot nu toe doen, immers het merendeel van hun inkomsten komt uit de bebouwde omgeving. Vervolgens kan met dit plan de samenwerking worden gezocht met de provincie en het deltaprogramma, om de noodzakelijke financiering van de projecten rond te krijgen.

Concreet:

- Er komt de komende raadsperiode een klimaatadaptatieplan dat ten minste samen met het waterschap is ontwikkeld.
- Inwoners hebben een belangrijke rol als het gaat om waterberging. De gemeente werkt aan bewustwording op dit punt.
- Er wordt zoveel mogelijk ingezet op een aparte afvoer en gebruik van regenwater.
- De gemeente stimuleert de aanleg van groene daken en geeft zelf het goede voorbeeld. Daarmee werken we in Enkhuizen aan meerdere doelstellingen tegelijk: waterberging, verkoeling en biodiversiteit.

12.4 Volkshuisvesting

In een gemeente moet er voor elke doelgroep woonmogelijkheid zijn. Afstemming met de omliggende gemeenten is belangrijk. Demografische ontwikkelingen houden namelijk niet op bij de gemeentegrenzen. Diversiteit, bereikbaarheid en betaalbaarheid van woningen moeten in balans zijn of in balans worden gebracht.

Nieuwe woonvormen verdienen de aandacht omdat de woonwensen van inwoners kunnen veranderen. Leegstaande kantoren krijgen een herbestemming als woonruimtes voor bijvoorbeeld net-afgestudeerden of statushouders. Vernieuwing van de volkshuisvesting moet impulsen geven aan de sociale huursector en aan het dichterbij brengen van zorg- en welzijnsvoorzieningen voor de groeiende groep ouderen.

Concreet:

- De gemeente zet zich in om zo veel als mogelijk in de woningbehoefte van de lokale bevolking te voorzien.
- Er moeten meer koopwoningen komen, maar het mag niet ten koste gaan van het bestaande aanbod sociale huurwoningen.
- De gemeente maakt afspraken met woningcoöperaties over de beschikbaarheid van voldoende betaalbare huurwoningen.
- Er is extra aandacht voor doelgroepen, zoals starters, senioren met een laag inkomen.
- De gemeente gaat aan de slag met dubbelfunctie-woningen: multi-inzetbare woningen geschikt voor 1-persoonshuishoudens & 1-ouderhuishoudens.
- De gemeente zet in op jongerenappartementen die via een stichting aangeboden worden. Op deze wijze kunnen woningen uit de vrije markt worden gehouden en betaalbaar blijven.
- De gemeente biedt statushouders geen voorrangstatus, maar zorgt zo veel mogelijk voor passende woonruimte (al dan niet in een zelfstandige woning).
- Doordat ouderen langer zelfstandig wonen, is actieve ondersteuning vereist.
- De ontwikkeling van mantelzorgwoningen wordt maximaal ondersteund, er is een redelijke toets op de zorgbehoefte van betrokkenen.
- ChristenUnie-SGP wil dat er extra aandacht is voor de aanwezigheid en bereikbaarheid van voorzieningen voor ouderen die hiervan afhankelijk zijn.